

Dagvlinders in 't Gooi 2008 t/m 2011

Rapportage van tellingen op monitorroutes

Samengesteld door Pascal Huybers

Inhoudsopgave

1. Routeoverzicht en bezoeken	2
2. Soorten in 't Gooi	3
3. Tellingen 2011 – absolute aantallen	4
4. Totaal 2008 t/m 2011 per route – geïndexeerd.....	5
5. Totalen per jaar – geïndexeerd	6
6. Tellingen 2008 t/m 2011 per maand – absolute aantallen	7
7. Aardjesberg - geïndexeerd	8
8. Blukheide - geïndexeerd.....	9
9. Groene Long - geïndexeerd	10
10. Laegieskamp - geïndexeerd.....	11
11. Limitische heide - geïndexeerd.....	12
12. Natuurbrug - geïndexeerd.....	13
13. Zanderij Crailo - geïndexeerd	14

1. Routeoverzicht en bezoeken

Routecode	Naam	2008	2009	2010	2011
1550	Blukheide Hilversum	27	36	33	43
1551	Laegieskamp Bussum	34	22	21	28
1552	Groene Long Bussum	17	31	26	29
1553	Zanderij Crailo		32	25	28
1610	Natuurbrug	24	29	24	25
1611	Aardjesberg	24	31	24	28
1642	Warandapark				?
1643	Limitische Heide		27	22	22
1769	Heksenwei				3
	Totaal bezoeken	126	208	175	206
	Totaal routes	5	7	7	7

De route **Warandapark** is in 2011 opnieuw uitgezet op geschikter terrein, vlakbij de oude route. Er is in 2011 wel geteld maar er zijn helaas nog geen tellingen beschikbaar. Een aantal tabellen is om vergelijkingen te kunnen maken, geïndexeerd. Bij indexeren doen we alsof elke route steeds 25x gelopen is. Van de nieuwe route **Heksenwei** zijn 3 bezoeken aangeleverd, dat is helaas te weinig om zinvol te kunnen indexeren, deze route ontbreekt dus in die tabellen.

De grootste dank gaat uit naar de monitoorders, zonder wie deze gegevens niet tot stand zouden zijn gekomen. Dit waren (in alfabetische volgorde):

Anita Le Coultre

Jacques Groen

Anja Schuitema

Maaïke van Lidth

Astrid Medema

Max Hoogenraad

Conny Leijdekker

Michel Vlaanderen

Cora van der Kamp

Monique Slootbeek

Derek Laout

Nicolette Holzenbosch

Ger Versfelt-Blocks

Pascal en Ellen Huybers

Gerrit Boot

Pieter Bogaers

Gerry en Riny Kluvers

Rob Lips

Hanneli Hamalton-Keller

Ronald hofmeester

Jaqueline Wolfswinkel-Versfelt

Wouter Rohde

2. Soorten in 't Gooi

	In 2011	In eerdere jaren
Op de route	Atalanta Bont Zandoogje Boomblauwtje Bruin Blauwtje Bruin Zandoogje Citroenvlinder Dagpauwoog Distelvlinder Eikenpage Gehakkelde Aurelia Groentje Groot Dikkopje Groot Koolwitje Heideblauwtje Heivlinder Hooibeestje Icarusblauwtje Klein geaderd Witje Klein Koolwitje Kleine Vos Kleine Vuurvlinder Landkaartje Oranjetipje Zwartsprietdikkopje	Oranje luzernevlinder ↓ En: Oranje Zandoogje
buiten onze routes na 2000 (telmee, waarneming.nl)	Argusvlinder Gele luzernevlinder → Kleine parelmoervlinder Koninginnenpage Sleedoornpage	

Argusvlinder: in 2004 nog 18 waarnemingen, daarna nauwelijks nog gezien

Kleine parelmoervlinder: twee in 2006 en twee in 2011

Koninginnenpage: jaarlijks een of twee

Sleedoornpage: zeven in 2010 in Baarn

Gele luzernevlinder: in 2011 zijn er drie op het bloemrijke talud van de A27 gezien. Hij is in zittende houding lastig van zijn oranje broertje te onderscheiden, in de vlucht is hij lichtgeel in plaats van oranjegeel.

3. Tellingen 2011 – absolute aantallen

2011	Totaal	Aard- jes- berg	Bluk- heide	Groe- ne Long	Lae- gies- kamp	Limi- tische Heide	Na- tuur- brug	Zan- derij Crailo	Hek- sen- wei
Bruin Zandoogje	1094	2	1	366	248		129	310	38
Klein Koolwitje	474	119	23	50	87	7	123	65	
Icarusblauwtje	231				7		44	180	
Klein geaderd Witje	382	57	8	130	104	4	31	37	11
Distelvlinder	3		1			1		1	
Hooibeestje	164	39	45	13	2		8	57	
Kleine Vuurvlinder	179	29	22	5	19	2	32	51	19
Groot Koolwitje	99	10	22		16	2	33	16	
Groentje	56	10	32		10		4		
Kleine Vos	91	3	1		31	1	40	15	
Bruin Blauwtje	107			1			13	93	
Dagpauwoog	56		1	3	29	4	11	8	
Bont Zandoogje	55	5	3	21			20	6	
Zwartsprietdikkopje	74			1	8		32	8	25
Boomblauwtje	63	4	19	3	7	8	17	5	
Heivlinder	7		6				1		
Atalanta	30	2	9		2		11	6	
Groot Dikkopje	15		2	2			2	9	
Citroenvlinder	44	1	2	3	13	7	12	6	
Eikenpage	9		2			6		1	
Heideblauwtje	14		14						
Landkaartje	3			1	2				
Gehakelde Aurelia	6		1	1			1	3	
Oranjetipje	3				1			1	1
totaal vlinders	3165	281	214	600	586	42	564	878	94
soorten	24	12	19	14	16	10	19	20	5
bezoeken	203	28	43	29	28	22	25	28	3

Zowel de meeste vlinders als de meeste soorten zijn dit jaar gezien op Zanderij Crailo.

In **Heksenwei** zijn voor slechts 3 bezoeken opvallend veel vlinders waargenomen. Als de cijfers representatief zijn ... als deze route wekelijks gelopen wordt zou deze route zou bij de top 3 van onze werkgroep kunnen gaan behoren! Er is zelfs een oranjetipje gezien.

De rijen in deze en volgende tabellen staan in de vaste volgorde van meest naar minst waargenomen soorten in het Gooi in 2008 t/m 2011

4. Totaal 2008 t/m 2011 per route – geïndexeerd

2008 t/m 2011	Aardjes- berg	Bluk- heide	Groene Long	Laegies- kamp	Limi- tische Heide	Natuur- brug	Zanderij Crailo
Bruin Zandoogje	66	42	730	1815	1	642	707
Klein Koolwitje	637	39	235	297	19	412	194
Icarusblauwtje	3		14	271		390	515
Klein geaderd Witje	219	16	212	218	18	77	76
Distelvlinder	126	25	94	86	23	143	43
Hooibeestje	167	125	35	14		56	132
Kleine Vuurvlinder	111	71	19	76	10	90	123
Groot Koolwitje	61	24	47	117	14	80	39
Groentje	100	189		12		24	2
Kleine Vos	11	2	8	67	2	133	32
Bruin Blauwtje			2	3		55	146
Dagpauwoog	4	1	5	94	13	50	20
Bont Zandoogje	13	7	65	14	2	56	10
Zwartsprietdikkopje			2	76	3	56	23
Boomblauwtje	12	39	3	13	19	25	15
Heivlinder	1	87			2	22	
Atalanta	13	19	3	7		31	15
Groot Dikkopje	1	14	3	23		10	15
Citroenvlinder	2	2	5	16	11	21	7
Eikenpage	7	1		4	26	5	6
Landkaartje			1	23		1	
Gehakelde Aurelia	2	1	1	4		6	6
Heideblauwtje		18					2
Oranjetipje				2		1	1
Oranje Zandoogje				3			
Oranje luzernevlinder			1			1	
Totaal	1553	721	1483	3255	163	2388	2129
Soorten	19	19	20	23	14	24	22
Bezoeken	100	100	100	100	75	100	75

Laegieskamp heeft tot nu toe de meeste vlinders geteld, de natuurbrug telde de meeste soorten.

De kleur geeft aan in hoeverre een route een verhoogde bijdrage levert voor de soort in het Gooi.

5. Totalen per jaar – geïndexeerd

	2008	2009	2010	2011	
Bruin Zandoogje	744	1.390	923	945	Gelijk gebleven met vorig jaar
Klein Koolwitje	209	409	786	429	Weer terug naar nivo van 2009
Icarusblauwtje	197	525	260	211	Gedaald tot laagste nivo
Klein geaderd Witje	130	249	128	329	Flinke toename!
Distelvlinder		534	2	3	Wordt nog af en toe gezien
Hooibeestje	94	135	166	133	Weer terug naar nivo van 2009
Kleine Vuurvlinder	96	134	130	140	Blijft licht toenemen
Groot Koolwitje	54	140	102	86	Verder gedaald tot iets boven 2008
Groentje	36	91	159	40	Grote terugslag – door warme lente?
Kleine Vos	13	65	91	85	Even hoog als vorig jaar
Bruin Blauwtje	7	67	35	97	Forse toename
Dagpauwoog	24	73	38	52	Gaat goed
Bont Zandoogje	41	48	29	50	Is hersteld
Zwartsprietdikkopje	38	55	20	47	Is hersteld
Boomblauwtje	13	31	29	54	Gaat weer goed
Heivlinder	44	46	18	4	Zeer slecht jaar gehad!
Atalanta	11	30	21	25	Vrij stabiel
Groot Dikkopje	3	15	34	13	Weer terug naar nivo van 2009
Citroenvlinder	3	5	13	42	Forse toename
Eikenpage	3	24	13	9	Afname
Landkaartje	4	18		3	Gelukkig weer gezien
Gehakelde Aurelia	1	4	10	5	Houdt helaas nivo 2010 niet vast
Heideblauwtje	2	1	9	8	Blijft op nivo
Oranjetipje		1	1	2	Lijkt een blijvertje
Oranje Zandoogje		2	1		
Oranje luzernevlinder		2			
Totaal	1.767	4.095	3.018	2.811	2009 en 2010 waren beter
soorten	18	21	19	19	
bezoeken	125	175	175	175	
routes	5	7	7	7	

Let op: Cijfers 2008 zijn lager omdat er toen 2 routes minder waren! Hoofdconclusie: 2011 was een minder goed vlinderjaar, ongeveer gelijk aan 2008. Het totaalcijfer heeft maar beperkte betekenis, het Bruin zandoogje speelt een te zware rol. De Heivlinder heeft een slecht jaar, deze is in 2011 nog maar op 2 routes gezien, ooit op 4 routes.

*goed jaar voor
de Citroenvlinder*

6. Tellingen 2008 t/m 2011 per maand – absolute aantallen

Absolute tellingen	Totaal	april	mei	juni	juli	aug	Sept	Generaties	Lit.
Bruin Zandoogje	4.260			567	2.874	777	42	1	1
Klein Koolwitje	1.912	142	123	254	475	648	270	2	2
Icarusblauwtje	1.298	3	387	183	304	382	39	2	2
Klein geaderd Witje	918	86	79	123	220	288	122	1	2
Distelvlinder	628		275	49	190	95	19	2	2
Hooibeestje	605	1	77	125	92	171	139	2	2
Kleine Vuurvlinder	549	25	103	20	116	83	202	3	2
Groot Koolwitje	417	26	29	78	104	145	35	1	2
Groentje	401	49	302	49	1			1	1
Kleine Vos	266	81	16	38	22	93	16	3	1
Bruin Blauwtje	231		91	10	58	50	22	2	2
Dagpauwoog	199	108	25		42	12	12	2	2
Bont Zandoogje	180	12	14	4	57	47	46	2	2
Zwartsprietdikkopje	175		2	8	132	31	2	1	1
Boomblauwtje	147	14	15	8	75	34	1	2	2
Heivlinder	138			1	78	56	3	1	1
Atalanta	100	4	2	6	13	22	53	1	1
Groot Dikkopje	70			31	37	2		1	1
Citroenvlinder	67	35	16	3	6	7		2	2
Eikenpage	51			11	34	6		1	1
Heideblauwtje	28			13	13	2		1	1
Landkaartje	24	1	15		6		2	3	2
Gehakelde Aurelia	21	3		2	5	1	10	3	2
Oranjetipje	4	3	1					1	1
Oranje Zandoogje	3				2	1			1
Oranje luzernevlinder	2				1		1		1
vlinders totaal	12.694	593	1.572	1.583	4.957	2.953	1.036		
totaal soorten	26	16	18	21	25	22	19		

- De laatste kolom (lit.) is het aantal generaties volgens de literatuur.
- Deze cijfers geven inzicht van het aantal generaties waarin elke vlinder in het Gooi vliegt.
- Bij sommige soorten, met name de witjes, overlappen de generaties zodat ze lastig te onderscheiden zijn. Daardoor zien we in de cijfers minder generaties.
- De Gehakelde aurelia en de Kleine Vos overwinteren als vlinder, die zien we dus zowel in de herfst als in het voorjaar, waardoor we een generatie dubbel tellen.
- Juli is bij ons verreweg de rijkste vlindermaand, zowel aantallen als soorten. Dat komt overeen met landelijk.

7. Aardjesberg – geïndexeerd

Aardjesberg	2008	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	19	45		2
Klein Koolwitje	77	99	354	106
Icarusblauwtje	1	1	1	
Klein geaderd Witje	59	48	61	51
Distelvlinder		126		
Hooibeestje	39	48	45	35
Kleine Vuurvlinder	27	27	31	26
Groot Koolwitje	3	19	29	9
Groentje	5	27	58	9
Kleine Vos		1	7	3
Dagpauwoog	1	2	1	
Bont Zandoogje	4	4		4
Boomblauwtje		2	6	4
Heivlinder	1			
Atalanta	1	7	3	2
Groot Dikkopje	1			
Citroenvlinder		1		1
Eikenpage	1	6		
Gehakkelde Aurelia		1	1	
totaal	240	464	599	251
aantal soorten	14	17	12	12
bezoeken	25	25	25	25

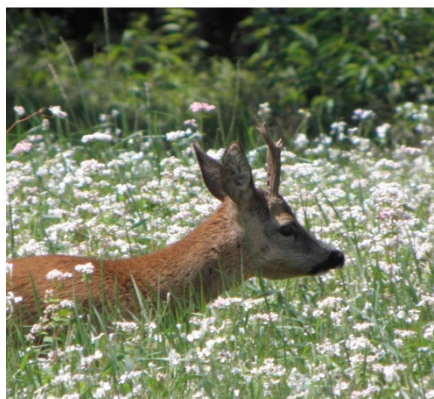

Hooibeestje

Klein koolwitje

Achteruitgang in aantallen en soorten. Wellicht heeft het warme droge voorjaar hier geen goed gedaan. Hopelijk komen de 'verdwenen' soorten snel weer terug.

8. Blukheide – geïndexeerd

Blukheide	2008	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	16	19	7	1
Klein Koolwitje	7	11	8	13
Klein geaderd Witje	3	4	5	5
Distelvlinder		24		1
Hooibeestje	24	34	41	26
Kleine Vuurvlinder	31	19	7	13
Groot Koolwitje	2	7	2	13
Groentje	27	55	89	19
Kleine Vos		1	1	1
Dagpauwoog		1		1
Bont Zandoogje	4	1	1	2
Boomblauwtje	7	12	9	11
Heivlinder	37	33	14	3
Atalanta	7	1	5	5
Groot Dikkopje		8	5	1
Citroenvlinder			1	1
Eikenpage				1
Gehakkelde Aurelia				1
Heideblauwtje	2	1	7	8
Totaal	168	230	199	124
Aantal soorten	12	16	15	19
Bezoeken	25	25	25	25

Boomblauwtje

Heideblauwtjes

Blukheide had een flinke daling en relatief vaak 'wel geteld – niets gezien'. Ondanks de daling in aantallen waren er wel meer soorten dan ooit!

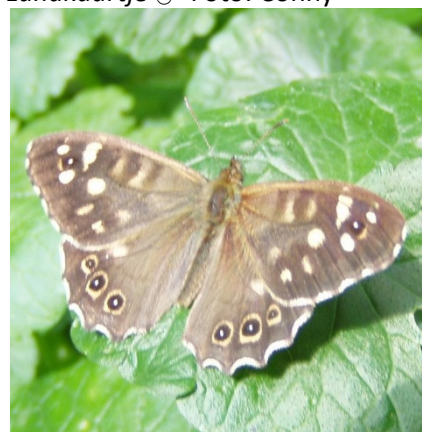
- Twee nieuwkomers: Eikenpage en Gehakkelde Aurelia.
- Alle soorten uit eerdere jaren zijn in 2011 weer waargenomen
- Hooibeestje, Groentje en Heivlinder hadden een slecht jaar. Het Groentje had pech met het droge warme voorjaar. De krentenboompjes waren al uitgebloeid toen hij ging vliegen. De Heivlinder had misschien nadeel van de natte zomer, de heide bloeide echter uitbundig.

9. Groene Long – geïndexeerd

Groene Long	2008	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	110	141	163	316
Klein Koolwitje	19	52	120	43
Icarusblauwtje	1	6	6	
Klein geaderd Witje	18	65	17	112
Distelvlinder		94		
Hooibeestje	10	7	6	11
Kleine Vuurvlinder	4	6	5	4
Groot Koolwitje	9	28	10	
Kleine Vos		2	6	
Bruin Blauwtje			1	1
Dagpauwoog			3	3
Bont Zandoogje	16	18	13	18
Zwartsprietdikkopje		1		1
Boomblauwtje		1		3
Atalanta		2	1	
Groot Dikkopje		1		2
Citroenvlinder			2	3
Landkaartje				1
Gehakkelde Aurelia				1
Oranje luzernevlinder		1		
totaal	188	424	353	517
aantal soorten	8	15	13	14
bezoeken	25	25	25	25

Landkaartje ♂ Foto: Conny

Bont zandoogje

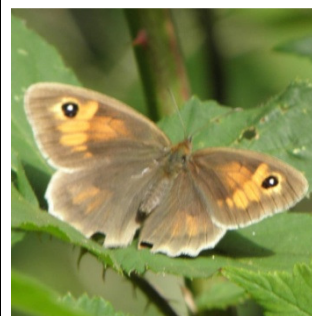
De Groene long toont een gezonde toename (tegen het trend in), vooral het Bruin zandoogje, er zijn er nu zelfs meer dan in Laegieskamp geteld. De witjes blijven sinds 2009 in totaal stabiel, maar onderling is er grote verschuiving! Maar ook de diversiteit gaat vooruit.

- Het landkaartje en de Gehakkelde Aurelia zijn mooie nieuwkomers!
- Gelukkig zijn beide dikkopjes en het boomblauwtje weer gezien.
- Helaas zijn er ook 4 soorten uit 2010 niet meer gezien, hopelijk in 2012 weer wel.

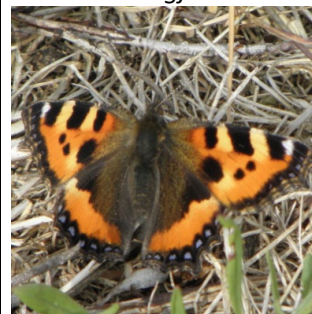
Het lijkt er op dat de goede samenwerking met de beheerder positief resultaat heeft op de vlinderstand.

10. Laegieskamp – geïndexeerd

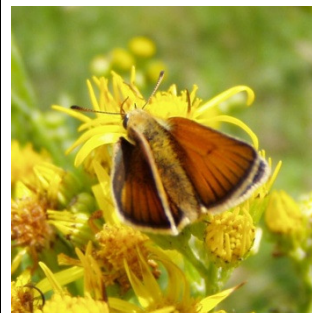
Laegieskamp	2008	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	459	648	487	221
Klein Koolwitje	38	101	80	78
Icarusblauwtje	73	119	73	6
Klein geaderd Witje	46	58	21	93
Distelvlinder		86		
Hooibeestje	4	2	6	2
Kleine Vuurvlinder	17	18	24	17
Groot Koolwitje	38	49	17	14
Groentje	1	2		9
Kleine Vos	9	19	11	28
Bruin Blauwtje		2	1	
Dagpauwoog	21	35	12	26
Bont Zandoogje	10	3		
Zwartsprietdikkopje	37	31	1	7
Boomblauwtje	2	2	2	6
Atalanta	1	2	2	2
Groot Dikkopje			23	
Citroenvlinder	2	1	1	12
Eikenpage	1	2		
Landkaartje	3	18		2
Gehakkelde Aurelia	1	1	2	
Oranjetipje		1		1
Oranje Zandoogje		2	1	
totaal	762	1.206	764	523
aantal soorten	18	22	17	16
bezoeken	25	25	25	25

Bruin zandoogje

Kleine vos

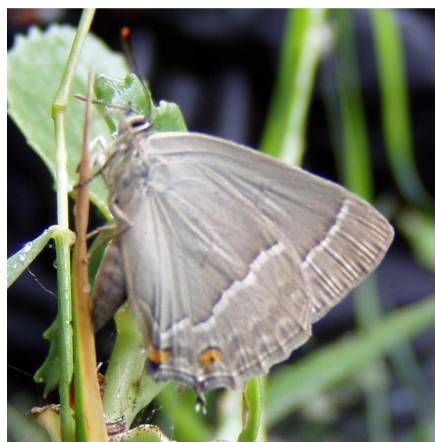

Zwartsprietdikkopje

Laegieskamp lijkt te kampen met een sterke achteruitgang sinds topjaar 2009. Het is denkbaar dat het terrein zich nog moet herstellen van de beheer (graafwerkzaamheden) van 2010-2011. De achteruitgang van Bruin zandoogje is hier sterker dan de landelijke trend. Gelukkig zijn Landkaartje, Groentje en Oranjetipje weer gezien.

11. Limitische heide - geïndexeerd

Limitische heide	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	1		
Klein Koolwitje	3	8	8
Klein geaderd Witje	3	10	5
Distelvlinder	20	1	1
Kleine Vuurvlinder	5	3	2
Groot Koolwitje	12		2
Kleine Vos		1	1
Dagpauwoog	5	3	5
Bont Zandoogje	1	1	
Zwartsprietdikkopje	3		
Boomblauwtje	6	3	9
Heivlinder		2	
Citroenvlinder		3	8
Eikenpage	10	9	7
totaal	69	47	48
aantal soorten	11	11	10
bezoeken	25	25	25

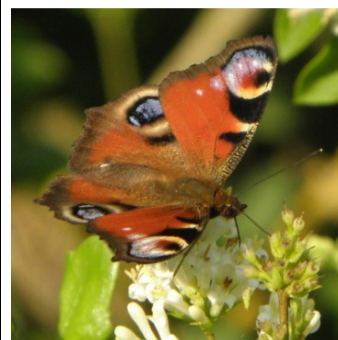

Eikenpage

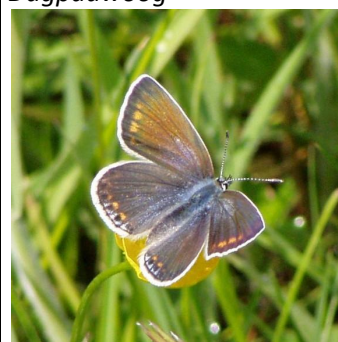
De Limitsiche heide is gelukkig vrij stabiel. De daling van het Klein geaderd witje baart geen grote zorgen en de toename van boomblauwtje en citroenvlinder zijn zeer positief. Hopelijk wordt snel weer een zandoogje, dikkopje en Heivlinder gezien.

12. Natuurbrug - geïndexeerd

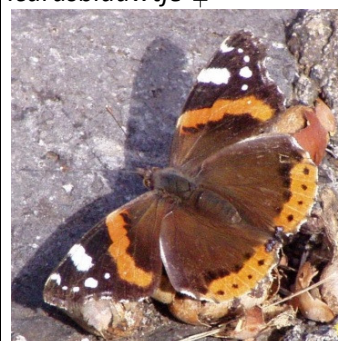
Natuurbrug	2008	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	141	244	128	129
Klein Koolwitje	67	91	132	123
Icarusblauwtje	122	187	38	44
Klein geaderd Witje	4	40	2	31
Distelvlinder		143		
Hooibeestje	18	20	10	8
Kleine Vuurvlinder	16	33	9	32
Groot Koolwitje	3	17	27	33
Groentje	3	5	11	4
Kleine Vos	4	33	56	40
Bruin Blauwtje	7	18	17	13
Dagpauwoog	2	26	11	11
Bont Zandoogje	6	18	11	20
Zwartsprietdikkopje	1	9	14	32
Boomblauwtje	3	4	1	17
Heivlinder	6	13	2	1
Atalanta	2	15	3	11
Groot Dikkopje	2	2	4	2
Citroenvlinder	1	3	4	12
Eikenpage		5		
Landkaartje	1			
Gehakelde Aurelia		2	3	1
Oranjetipje			1	
Oranje luzernevlinder		1		
totaal	409	928	486	564
aantal soorten	19	22	20	19
bezoeken	25	25	25	25

Dagpauwoog

Icarusblauwtje ♀

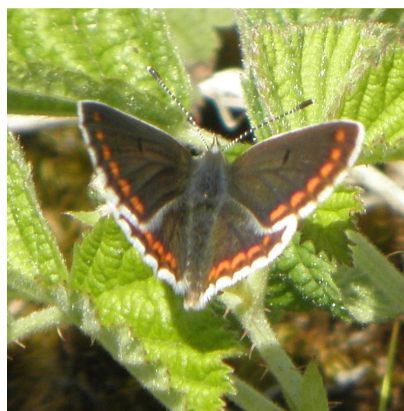

Atalanta

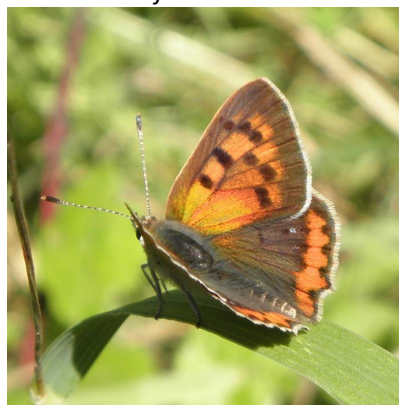
Geen nieuwe soorten dit jaar, wel meer vlinders. Boompjes op de natuurbrug groeien flink waardoor delen van de route het karakter van jong bos krijgen. Dit blijkt gunstig voor Bont zandoogje, Boomblauwtje en Citroenvlinder, maar voor Icarusblauwtje en Heivlinder is dit minder goed.

13. Zanderij Crailo - geïndexeerd

Zanderij Crailo	2009	2010	2011
Bruin Zandoogje	292	138	277
Klein Koolwitje	52	84	58
Icarusblauwtje	212	143	161
Klein geaderd Witje	32	11	33
Distelvlinder	41	1	1
Hooibeestje	23	58	51
Kleine Vuurvlinder	27	51	46
Groot Koolwitje	8	17	14
Groentje	1	1	
Kleine Vos	9	9	13
Bruin Blauwtje	47	16	83
Dagpauwoog	5	7	7
Bont Zandoogje	3	2	5
Zwartsprietdikkopje	11	5	7
Boomblauwtje	3	7	4
Atalanta	4	6	5
Groot Dikkopje	4	3	8
Citroenvlinder		2	5
Eikenpage	1	4	1
Gehakelde Aurelia	1	3	3
Heideblauwtje		2	
Oranjetipje			1
totaal	775	570	784
aantal soorten	19	21	20
bezoeken	25	25	25

Bruin blauwtje

Kleine vuurvlinder

Zanderij Crailo had (net als de Groene Long) in 2011 een beter jaar dan in 2009, zowel in aantal als in soorten.

- Nieuw soort: oranjetipje!
- Bruin blauwtje steeg naar ongekende hoogte!